

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ДЕМОГРАФІЯ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «ДЕМОГРАФІЯ» підготовки бакалавра

Розробник: Бегун С.І., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

протокол №6 від 12.01.2026 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) С1.01 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 3
		Лекції 10 годин
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Мова навчання	Українська	
Сторінка курсу в MOODLE	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=817	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Бегун Світлана Іванівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі

Контактні дані: 0662477740 Begun.Svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Демографія» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня і спрямована на формування у здобувачів освіти уміння аналізувати і прогнозувати розвиток основних демографічних процесів, використовувати навички обчислення демографічних коефіцієнтів та інтерпретувати їх значення для економіки, усвідомлення сучасної демографічної ситуації в Україні в умовах війни та в світі, основних демографічних проблем сучасного суспільства, методологію і методику екстенсивного та інтенсивного демографічного аналізу демографічних процесів.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – надати здобувачам вищої освіти знання та навички аналізу демографічних процесів, статистичної оцінки та опису закономірностей відтворення населення певного регіону в конкретних умовах часу.

Завдання освітнього компонента: ознайомлення з основними категоріями та поняттями демографічної науки; актуалізації основних проблем демографічного розвитку; формування розуміння особливостей аналізу основних демографічних процесів; інформування щодо сучасної демографічної ситуації в Україні та світі; ознайомлення з методами демографічного аналізу; вивчення методологічних та методичних питань дослідження демографічних процесів, методик розрахунку показників, прийомів демографічного аналізу; уміння використовувати отримані знання в суспільній і професійній сферах діяльності.

3. Soft skills.

Освоєння освітнього компонента сприятиме отриманню таких Soft skills, як аналітичне мислення, цифрова грамотність, уважність до деталей, комунікація, організація роботи.

4. Структура освітнього компонента

	Усього	Лек.	Практичні	Сам. роб.	Консультації	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Методологічні засади та джерела даних демографії						
Тема 1. Методологічні засади демографії	20	2	2	15	1	О,Т,П,Р / 12
Тема 2. Чисельність населення та його склад	24	1	6	15	2	О,Т,РЗ,Р/ 12
Тема 3. Смертність і тривалість життя населення	21	1	4	15	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
Разом за модулем 1	65	4	12	45	4	36
Змістовий модуль 2. Процеси відтворення населення						
Тема 4. Шлюбність і розлучуваність	20	2	2	15	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
Тема 5. Народжуваність	20	1	2	15	2	О,Т,РЗ,Р/ 12
Тема 6. Відтворення населення	20	1	2	15	2	О,Т,РЗ,Р/ 12
Тема 7. Міграція населення	15	2	2	10	1	О,Т,РЗ,Р/ 12
Разом за модулем 2	75	6	8	55	6	48
Контрольна робота						16
Всього годин / Балів	150	10	20	100	10	100

Методи контролю*: Т – тести, РЗ – розв'язування задач, КР – контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за питаннями для самоконтролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського

національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо деделайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р.

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти не добрав 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом виконання комплексного контрольного завдання у формі тестів. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Містять 50 запитань з однією правильною відповіддю, що оцінюється в 2 бали. Максимальна оцінка 100 балів. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Тестові запитання визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=817>. Повторне складання заліку з освітнього компоненту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії. Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною

рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бегун С. І. Демографія: електронний курс навчальної дисципліни. Рекомендовано науково-методичною радою університету до використання у навчальному процесі. Сертифікат №041220-21. Протокол № 4 від 16.12.2020.

URL : <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=817>

2. Дорошенко Л. С. Демографія : Київ: МАУП. 2005. 112 с.
3. Драган О.І. Демографія: підр. Київ : НУХТ, 2014. 132 с.
4. Муромцева Ю. І. Демографія. Київ: Кондор. 2008. 300 с.
5. Пальян З. О. Демографічна статистика. Київ: КНЕУ, 2003. 132 с.
6. Підгорний А. З. Демографічна статистика. Одеса, : ОДЕУ, 2010. 169 с.

Додаткова

1. Всеукраїнський перепис населення: методологія та організація. Під заг. ред. В. О. Парфенцевої. К.: Вид-во Держкомстату України. 2001. 336 с.
2. Стеценко С. Г. Демографічна статистика. Київ : Вища школа, 2005. 415 с.
3. Основи демографії. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2006. 127 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
4. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України URL: <http://www.idss.org.ua>
6. Демографія та соціальна економіка. URL: https://dse.org.ua/index_ua.html